ISSN 1725-5139

Dziennik Urzędowy L 18

Unii Europejskiej

Wydanie polskie

Legislacja

Tom 49

23 stycznia 2006

Spis treści

I *Akty, których publikacja jest obowiązkowa*

. . . . . .

II *Akty, których publikacja nie jest obowiązkowa*

Europejski Bank Centralny

2006/21/WE:

★ **Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego z dnia 30 grudnia 2005 r. w sprawie transeuropejskiego zautomatyzowanego błyskawicznego systemu rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (TARGET) (*EBC/2005/16*)** 1

PL

Akty, których tytuły wydrukowano zwykłą czcionką, odnoszą się do bieżącego zarządzania sprawami rolnictwa i generalnie zachowują ważność przez określony czas.

Tytuły wszystkich innych aktów poprzedza gwiazdka, a drukuje się je czcionką pogrubioną.

II

(Akty, których publikacja nie jest obowiązkowa)

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

WYTYCZNE EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 30 grudnia 2005 r.

w sprawie transeuropejskiego zautomatyzowanego błyskawicznego systemu rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (TARGET)

(EBC/2005/16)

(2006/21/WE)

RADA PREZESÓW EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności art. 105 ust. 2 tiret pierwsze i czwarte oraz art. 3 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 14 ust. 3, art. 17, art. 18 oraz art. 22 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Transeuropejski zautomatyzowany błyskawiczny system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (TARGET) podlega ramom prawnym stosowanym od dnia rozpoczęcia trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej. Wytyczne EBC/2001/3 z dnia 26 kwietnia 2001 r. w sprawie transeuropejskiego zautomatyzowanego błyskawicznego systemu rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (TARGET) ([1]) od dnia ich przyjęcia były już kilkakrotnie zmieniane i w celu zachowania jasności i przejrzystości powinny zostać ponownie ujednolicone.

(2) W celu uwzględnienia najnowszych tendencji w rozwoju regulacji prawnej systemu TARGET niniejsze wytyczne zawierają również szereg koniecznych zmian dotyczących takich kwestii, jak wykluczenie uczestników z systemów rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (RTGS), dostęp do systemu TARGET uzyskiwany przez podmioty z siedzibą w krajach trzecich, dni funkcjonowania systemu TARGET, definicje bliskich powiązań, zawieszenia dostępu do kredytu śródziennego, jak również procedury rozstrzygania sporów. Implementacja i weryfikacja niniejszych wytycznych powinna ograniczać się do powyższych zmian.

(3) Artykuł 105 ust. 2 tiret pierwsze Traktatu i art. 3 ust. 1 tiret pierwsze Statutu stanowią, iż jedno z podstawowych zadań Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) stanowi definiowanie i urzeczywistnianie polityki pieniężnej Wspólnoty.

(4) W myśl art. 105 ust. 2 tiret czwarte Traktatu oraz art. 3 ust. 1 tiret czwarte Statutu kolejnym podstawowym zadaniem ESBC jest popieranie sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych.

(5) Artykuł 22 Statutu stanowi, iż Europejski Bank Centralny (EBC) oraz krajowe banki centralne mogą stwarzać udogodnienia w celu zapewnienia skuteczności i rzetelności systemów rozliczeń i płatności w ramach Wspólnoty i z innymi krajami.

(6) Realizacja jednolitej polityki pieniężnej wymaga ukształtowania mechanizmów płatności w taki sposób, aby możliwe było za ich pośrednictwem terminowe i bezpieczne dokonywanie operacji polityki pieniężnej pomiędzy krajowymi bankami centralnymi a instytucjami kredytowymi, jak również aby mechanizmy te były czynnikiem wzmacniającym jednolitość rynku pieniężnego w strefie euro.

([1]) Dz.U. L 140 z 24.5.2001, str. 72. Wytyczne ostatnio zmienione wytycznymi EBC/2005/1 (Dz.U. L 30 z 3.2.2004, str. 21).

(7) Tak określone cele uzasadniają ukształtowanie mechanizmu płatności działającego z zachowaniem wysokiego poziomu bezpieczeństwa, bardzo krótkiego czasu realizacji zleceń i niskich kosztów.

(8) Zgodnie z art. 12 ust. 1 i art. 14 ust. 3 Statutu wytyczne EBC stanowią integralną część prawa wspólnotowego,

PRZYJMUJE NINIEJSZE WYTYCZNE:

Artykuł 1

Definicje

1. Użyte w niniejszych wytycznych określenia oznaczają:

— „KBC" – krajowe banki centralne uczestniczących Państw Członkowskich,

— „krajowe systemy RTGS" – systemy RTGS będące składnikami systemu TARGET, wymienione w załączniku I do niniejszych wytycznych,

— „mechanizm płatności EBC" – mechanizmy płatności funkcjonujące w EBC i połączone z systemem TARGET w celu dokonywania: i) płatności pomiędzy rachunkami prowadzonymi przez EBC; oraz ii) płatności za pośrednictwem systemu TARGET pomiędzy rachunkami prowadzonymi przez EBC i KBC,

— „system wzajemnych połączeń" – infrastrukturę techniczną, rozwiązania systemowe i procedury stosowane w ramach krajowych systemów RTGS i mechanizmu płatności EBC lub stanowiące ich dostosowanie, w celu realizacji płatności transgranicznych w systemie TARGET,

— „nieuczestniczące Państwa Członkowskie" – Państwa Członkowskie, które nie przyjęły wspólnej waluty zgodnie z Traktatem,

— „EOG" – Europejski Obszar Gospodarczy w rozumieniu Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym zawartego w dniu 2 maja 1992 r. między Wspólnotą Europejską i jej Państwami Członkowskimi a Państwami Członkowskimi Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu ([1]) ,

— „uczestnicy" lub „uczestnicy bezpośredni" – podmioty mające bezpośredni dostęp do krajowego systemu RTGS i posiadające rachunek RTGS w odpowiednim KBC (albo, w przypadku mechanizmu płatności EBC, w EBC), w tym odpowiedni KBC albo EBC, działający zarówno jako agent rozrachunkowy, jak i w innym charakterze,

— „instytucja sektora publicznego" – podmiot wchodzący w skład „sektora publicznego" w rozumieniu art. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 3603/93 z dnia 13 grudnia 1993 r. określającego definicje w celu zastosowania zakazów określonych w art. 104 i 104b ust. 1 Traktatu ([2]) ,

— „przedsiębiorstwo inwestycyjne" – przedsiębiorstwo inwestycyjne w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywy Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG ([3]) z wyłączeniem podmiotów wymienionych w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2004/39/WE, o ile dane przedsiębiorstwo inwestycyjne jest uprawnione do wykonywania działalności, o której mowa w punktach 2, 3, 6 i 7 sekcji A załącznika I do dyrektywy 2004/39/WE,

— „zasady systemu RTGS" – przepisy lub postanowienia umowne znajdujące zastosowanie do krajowych systemów RTGS,

— „Eurosystem" – EBC oraz krajowe banki centralne Państw Członkowskich, które przyjęły wspólną walutę zgodnie z Traktatem,

— „płatności transgraniczne" – płatności dokonane lub mające zostać dokonane pomiędzy dwoma krajowymi systemami RTGS albo pomiędzy krajowym systemem RTGS i mechanizmem płatności EBC,

— „płatności krajowe" – płatności dokonane lub mające zostać dokonane w ramach jednego krajowego systemu RTGS albo w ramach mechanizmu płatności EBC,

— „zlecenie płatności" – złożoną przez uczestnika zgodnie z właściwymi zasadami systemu RTGS instrukcję oddania sumy pieniężnej do dyspozycji uczestnika otrzymującego, w tym KBC lub EBC, w drodze wpisu na rachunek RTGS,

— „uczestnik wysyłający" – uczestnika, który zainicjował płatność, składając zlecenie płatności,

— „wysyłający KBC/EBC" – EBC lub KBC, w którym uczestnik wysyłający posiada rachunek RTGS,

— „kredyt śródddzienny" – kredyt udzielony i spłacony w czasie krótszym niż jeden dzień roboczy,

([1]) Dz.U. L 1 z 3.1.1994, str. 3.

([2]) Dz.U. L 332 z 31.12.1993, str. 1.

([3]) Dz.U. L 145 z 30.4.2004, str. 1.

— „rachunek RTGS" – rachunek (albo, w zakresie dopuszczalnym zgodnie z właściwymi zasadami systemu RTGS, grupę rachunków skonsolidowanych, o ile wszyscy posiadacze tych rachunków ponoszą wobec systemu RTGS solidarną odpowiedzialność na wypadek niewykonania zobowiązania) prowadzony w imieniu uczestnika przez KBC lub EBC w celu dokonywania rozrachunku płatności krajowych lub transgranicznych,

— „procedura blokady środków" – postępowanie, w którym środki na rachunku lub w ramach dostępnego kredytu zostają wyodrębnione i stają się niedostępne dla każdej transakcji i każdego celu innego niż wykonanie złożonego zlecenia płatności, w celu zapewnienia, że wyodrębnione środki na rachunku lub w ramach dostępnego kredytu zostaną użyte do wykonania zlecenia płatności; wyodrębnienie środków na rachunku lub w ramach dostępnego kredytu określane jest w niniejszych wytycznych jako „blokada",

— „kredyt banku centralnego na koniec dnia" – kredyt banku centralnego na koniec dnia, udostępniany przez Eurosystem,

— „oprocentowanie kredytu banku centralnego na koniec dnia" – stopę procentową stosowaną w danej chwili do udostępnianego przez Eurosystem kredytu banku centralnego na koniec dnia,

— „uczestnik zdalny" – instytucję z siedzibą w kraju członkowskim EOG uczestniczącą bezpośrednio w krajowym systemie RTGS innego Państwa Członkowskiego UE („goszczącego Państwa Członkowskiego") i posiadającą w tym celu we własnym imieniu rachunek RTGS w euro prowadzony przez KBC goszczącego Państwa Członkowskiego, bez konieczności posiadania oddziału w goszczącym Państwie Członkowskim, przy czym „oddział" oznacza oddział w rozumieniu art. 1 ust. 3 dyrektywy 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000 r. odnoszącej się do podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe [1] ,

— „rachunki wzajemnych rozliczeń KBC" – rachunki, które, z zastrzeżeniem art. 4a niniejszych wytycznych, każdy z KBC oraz EBC otworzą dla siebie nawzajem w swoich księgach dla potrzeb dokonywania płatności transgranicznych w systemie TARGET. Każdy z takich rachunków wzajemnych rozliczeń KBC jest prowadzony na rzecz EBC lub KBC, dla którego został otwarty,

— „otrzymujący KBC/EBC" – EBC albo KBC, w którym uczestnik otrzymujący posiada swój rachunek RTGS,

— „uczestnik otrzymujący" – uczestnika wskazanego przez uczestnika wysyłającego jako uczestnika, którego rachunek RTGS ma zostać uznany sumą określoną w danym zleceniu płatności,

— „ostateczność" lub „ostateczny" oznacza, że rozrachunek zlecenia płatności nie może zostać odwołany, cofnięty ani podważony przez przyłączony KBC, przez wysyłający KBC/EBC, przez uczestnika wysyłającego ani przez żadną osobę trzecią, nawet w razie wszczęcia w stosunku do uczestnika postępowania upadłościowego. Powyższe nie obejmuje przypadków nieprawidłowości dotyczących jednego lub większej ilości zleceń płatności lub jednej lub większej ilości transakcji stanowiących podstawę dokonywanych płatności, gdy nieprawidłowości takie wynikają z przestępstw lub działań noszących cechy oszustwa (przy czym za działania noszące cechy oszustwa uważa się również uprzywilejowane traktowanie wierzycieli i transakcje zawierane poniżej wartości rynkowej w okresach zaskarżenia czynności poprzedzających ogłoszenie niewypłacalności), o ile zostało to w danym przypadku stwierdzone przez właściwy sąd lub inny właściwy organ powołany do rozstrzygania sporów, bądź też w przypadku gdy wskazane nieprawidłowości wynikają z błędu,

— „dostawca usług sieciowych" – przedsiębiorcę wyznaczonego przez EBC dla dostarczenia skomputeryzowanych łączy sieciowych dla systemu wzajemnych połączeń,

— „KBC świadczący usługi" – KBC: i) którego system RTGS jest przyłączony do systemu TARGET przy pomocy systemu wzajemnych połączeń; oraz ii) który świadczy przyłączonemu KBC usługi w zakresie realizacji płatności transgranicznych w systemie TARGET, ustanawiając tym samym połączenie dwustronne,

— „przyłączony KBC" – KBC, którego system RTGS jest przyłączony do systemu TARGET za pośrednictwem KBC świadczącego usługi,

— „nieprawidłowe działanie krajowego sytemu RTGS", „nieprawidłowe działanie systemu TARGET" lub „nieprawidłowe działanie" – trudności techniczne, wady i usterki dotyczące infrastruktury technicznej lub systemów komputerowych któregokolwiek krajowego systemu RTGS, mechanizmu płatności EBC lub systemu skomputeryzowanych łączy sieciowych wykorzystywanych w systemie wzajemnych połączeń lub w połączeniu dwustronnym, bądź też jakiekolwiek inne wydarzenie związane z krajowym systemem RTGS lub mechanizmem płatności EBC, systemem wzajemnych połączeń lub połączeniem dwustronnym, uniemożliwiające wykonanie i zakończenie tego samego dnia realizacji zleceń płatności w systemie TARGET; definicja ta obejmuje również przypadki gdy nieprawidłowe działanie występuje równocześnie w więcej niż jednym krajowym systemie RTGS (na przykład ze względu na awarię związaną z dostawcą usług sieciowych),

— „uczestnik pośredni" – instytucję nieposiadającą własnego rachunku RTGS, która jest jednak uznawana przez krajowy system RTGS i podlega jego zasadom systemu RTGS oraz jest bezpośrednio dostępna w systemie TARGET; wszystkie transakcje uczestnika pośredniego są rozliczane na rachunku uczestnika (w rozumieniu niniejszego artykułu), który zgodził się być przedstawicielem uczestnika pośredniego,

— „uczestniczące Państwa Członkowskie" – Państwa Członkowskie, które przyjęły wspólną walutę zgodnie z Traktatem,

— „depozyt w banku centralnym na koniec dnia" – depozyt w banku centralnym na koniec dnia, udostępniony przez Eurosystem.

[1] Dz.U. L 126 z 26.5.2000, str. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2005/1/WE (Dz.U. L 79 z 24.3.2000, str. 9).

2. Załączniki do niniejszych wytycznych mogą być okresowo zmieniane przez Radę Prezesów EBC. Rada Prezesów EBC może również przyjmować dodatkowe dokumenty zawierające między innymi postanowienia techniczne i specyfikacje dla systemu TARGET, przy czym takie zmiany i dodatkowe dokumenty wchodzą w życie jako integralna część niniejszych wytycznych w dniu określonym przez Radę Prezesów EBC, po zawiadomieniu KBC.

Artykuł 2

Opis systemu TARGET

1. Transeuropejski zautomatyzowany błyskawiczny system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym jest systemem rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym dla waluty euro. TARGET składa się z krajowych systemów RTGS, mechanizmu płatności EBC oraz systemu wzajemnych połączeń. Systemy RTGS mogą być przyłączane do systemu TARGET przy pomocy systemu wzajemnych połączeń albo przy pomocy połączenia dwustronnego.

2. Systemy RTGS nieuczestniczących Państw Członkowskich mogą być przyłączane do systemu TARGET, o ile takie systemy RTGS spełniają minimalne wspólne wymagania określone w art. 3 oraz są w stanie realizować transakcje w euro równolegle do swojej waluty krajowej. Każde przyłączenie do systemu TARGET systemu RTGS nieuczestniczącego Państwa Członkowskiego następuje na podstawie umowy, na mocy której zainteresowane krajowe banki centralne wyrażają zgodę na przestrzeganie zasad i procedur dla systemu TARGET, o których mowa w niniejszych wytycznych (łącznie z właściwymi specyfikacjami i zmianami, o ile mają one zastosowanie, zgodnie z postanowieniami takiej umowy).

Artykuł 3

Minimalne wspólne wymagania dla krajowych systemów RTGS

Każdy KBC zapewnia, że jego krajowy system RTGS spełnia określone poniżej wymagania.

a) Kryteria dostępu

1. Uczestnikami w krajowych systemach RTGS mogą być wyłącznie podlegające nadzorowi instytucje kredytowe w rozumieniu art. 1 ust. 1 dyrektywy 2000/12/WE, posiadające siedzibę w EOG. W drodze wyjątku, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 1 niniejszych wytycznych, następujące podmioty mogą być dopuszczone jako uczestnicy do krajowego systemu RTGS, za zgodą właściwego KBC:

   i) ministerstwa skarbu lub odpowiadające im organy centralnych lub regionalnych władz Państw Członkowskich, działające na rynkach pieniężnych;

   ii) instytucje sektora publicznego Państw Członkowskich uprawnione do prowadzenia rachunków dla klientów;

   iii) przedsiębiorstwa inwestycyjne;

   iv) instytucje świadczące usługi rozliczeniowe lub rozrachunkowe, podlegające nadzorowi właściwych władz;

   v) banki centralne mające siedzibę w UE, których systemy RTGS nie są przyłączone do systemu TARGET.

2. Kryteria dostępu do krajowego systemu RTGS oraz procedura ich oceny są określane w zasadach danego systemu RTGS i udostępniane zainteresowanym stronom. Poza kryteriami wymienionymi w art. 3 lit. a) pkt 1, krajowe kryteria mogą między innymi obejmować:

   — odpowiedni poziom kondycji finansowej,

   — przewidywaną minimalną liczbę transakcji,

   — wniesienie opłaty początkowej,

   — aspekty prawne, techniczne oraz operacyjne.

   Zasady systemu RTGS określają również wymóg uzyskiwania opinii prawnych do oceny wnioskodawców przez właściwy KBC na zasadach określonych przez Radę Prezesów EBC, a opartych na ujednoliconym wzorcu Eurosystemu dla opinii prawnych. Wzorzec dla opinii prawnych jest udostępniany zainteresowanym stronom przez właściwy KBC.

3. Uczestnik krajowego systemu RTGS zgodnie z art. 3 lit. a) pkt 1 i 2 ma dostęp do płatności transgranicznych w systemie TARGET.

4. Zasady systemu RTGS zawierają podstawy dla usunięcia uczestnika z danego krajowego systemu RTGS oraz określają stosowane przy tym procedury. Podstawy usunięcia uczestnika z krajowego systemu RTGS (w drodze zawieszenia lub wykluczenia) obejmują wszystkie zdarzenia pociągające za sobą ryzyko systemowe lub mogące w inny sposób spowodować poważne problemy w działaniu systemu, w tym:

   i) wszczęcie w stosunku do uczestnika postępowania upadłościowego albo zagrożenie takim postępowaniem;

   ii) naruszenie przez uczestnika właściwych zasad systemu RTGS;

   iii) zaprzestanie spełniania jednego lub większej ilości kryteriów uczestnictwa w danym krajowym systemie RTGS.

5. Do uczestnictwa w krajowym systemie RTGS mogą być ponadto dopuszczone podmioty wymienione w art. 3 lit. a) ust. 1, mające siedzibę w państwie, z którym Wspólnota zawarła porozumienie monetarne. Dostęp taki jest udzielany tylko wtedy, gdy przewiduje to właściwe porozumienie monetarne i podlega warunkom w nim określonym. Jeżeli przewidziano taką możliwość, na zasadach określonych w poszczególnych porozumieniach monetarnych, EBC może także określić, kierując się swoim uznaniem, odpowiednie warunki dla uczestnictwa w systemie TARGET w poszczególnych przypadkach. Warunki te mogą między innymi obejmować konieczność udowodnienia w sposób zadowalający EBC, że odpowiednie aspekty porządku prawnego państwa, w którym ma siedzibę podmiot starający się o uczestnictwo, odpowiadają właściwemu ustawodawstwu Wspólnoty.

b) Jednostka walutowa

Wszelkie płatności transgraniczne przeprowadza się w euro.

c) Ustalanie opłat

1. Zasady ustalania opłat w systemie TARGET są określane przez Radę Prezesów EBC z uwzględnieniem zasady odzyskania poniesionych kosztów, przejrzystości i niedyskryminacji.

2. Płatności krajowe w euro, dokonywane przez krajowy system RTGS, podlegają opłatom przewidzianym w danym krajowym systemie RTGS, których ustalanie powinno odpowiadać zasadom ustalania opłat określonym w załączniku II.

3. Płatności transgraniczne dokonywane w systemie TARGET podlegają wspólnej opłacie ustalonej przez Radę Prezesów EBC i określonej w załączniku III.

4. Opłaty są podawane do wiadomości zainteresowanym stronom.

d) Czas funkcjonowania systemu

1. Dni funkcjonowania

System TARGET jako całość jest zamknięty w soboty, niedziele, Nowy Rok, Wielki Piątek i Poniedziałek Wielkanocny (według kalendarza znajdującego zastosowanie w siedzibie EBC), 1 maja (Święto Pracy) oraz w pierwszy i drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia.

2. Godziny funkcjonowania

Godziny funkcjonowania krajowych systemów RTGS powinny odpowiadać szczegółowym zasadom określonym w załączniku IV.

e) Zasady płatności

1. Wszelkie płatności wynikające bezpośrednio albo dokonywane w związku z: i) operacjami polityki pieniężnej; ii) rozrachunkiem wyrażonej w euro części operacji dewizowych z udziałem Eurosystemu; i iii) rozrachunkiem transgranicznych wysokokwotowych systemów kompensowania realizujących przelewy w euro są dokonywane przez system TARGET. Przez system TARGET mogą być również dokonywane inne płatności.

2. Krajowy system RTGS i mechanizm płatności EBC realizują zlecenie płatności wyłącznie, jeżeli na rachunku uczestnika wysyłającego w wysyłającym KBC/EBC są dostępne wystarczające środki – w postaci dostępnych bezpośrednio środków już zaksięgowanych na tym rachunku, śródziennego upłynnienia rezerw utrzymywanych w celu spełnienia wymogów dotyczących rezerwy obowiązkowej lub kredytu śródziennego udzielonego w danym przypadku uczestnikowi przez odpowiedni KBC/EBC zgodnie z art. 3 lit. f).

3. Zasady systemu RTGS i zasady dla mechanizmu płatności EBC określają chwilę, z którą zlecenia płatności stają się nieodwołalne. Chwila ta nie może przypadać później niż moment obciążenia rachunku RTGS uczestnika wysyłającego w wysyłającym KBC/EBC sumą wynikającą z danego zlecenia płatności. W przypadkach, w których krajowe systemy RTGS stosują procedurę blokady środków przed obciążeniem rachunku RTGS, nieodwołalność zlecenia płatności powinna być przewidziana już od momentu, w którym dochodzi do blokady.

f) Kredyt śródziennny

1. Na zasadach określonych przepisami niniejszych wytycznych, każdy KBC udziela kredytu śródziennego instytucjom kredytowym podlegającym nadzorowi, o których mowa w art. 3 lit. a), uczestniczącym w krajowym systemie RTGS danego KBC, o ile dana instytucja kredytowa jest uprawnionym kontrahentem operacji polityki pieniężnej Eurosystemu i ma dostęp do kredytu banku centralnego na koniec dnia, z wyłączeniem przypadku, w którym dostęp takiej instytucji kredytowej do kredytu śródziennego został zawieszony przy zastosowaniu procedur określonych w niniejszych wytycznych. Jeżeli zastrzeżono wyraźnie, iż kredyt śródzienny pozostaje ograniczony do danego dnia i nie jest możliwe jego przedłużenie do następnego dnia, kredyt śródzienny może również zostać udzielony:

i) ministerstwom skarbu lub odpowiadającym im organom, o których mowa w art. 3 lit. a) pkt 1 ppkt i);

ii) instytucjom sektora publicznego, o których mowa w art. 3 lit. a) pkt 1 ppkt ii);

iii) przedsiębiorstwom inwestycyjnym, o których mowa w art. 3 lit. a) pkt 1 ppkt iii), o ile dane przedsiębiorstwo inwestycyjne przedstawi zadowalający dowód na piśmie, że:

a) zawarło formalne porozumienie z kontrahentem operacji polityki pieniężnej Eurosystemu w celu pokrycia wszelkich zobowiązań pozostałych na koniec danego dnia; albo

b) dostęp do kredytu śróddziennego jest ograniczony do przedsiębiorstw inwestycyjnych posiadających rachunek w centralnym depozycie papierów wartościowych, a dane przedsiębiorstwo inwestycyjne podlega terminowi uzyskania płynności lub kwota kredytu śróddziennego jest ograniczona górnym pułapem.

Przedsiębiorstwo inwestycyjne, które z jakiegokolwiek powodu nie jest w stanie zwrócić w terminie kredytu śróddziennego, podlega sankcjom określonym w poniższych zdaniach. Jeżeli przedsiębiorstwo inwestycyjne ma ujemne saldo na swoim rachunku RTGS w momencie zamknięcia systemu TARGET po raz pierwszy w ciągu jakiegokolwiek okresu 12 miesięcy, stosuje się następujące postanowienie. Właściwy KBC niezwłocznie nakłada na takiego uczestnika sankcję pieniężną naliczoną od wysokości salda ujemnego według stopy wyższej o pięć punktów procentowych od oprocentowania kredytu banku centralnego na koniec dnia. Jeżeli przedsiębiorstwo inwestycyjne powtórnie ma ujemne saldo na rachunku, odsetki karne naliczane od takiego uczestnika są podwyższane o kolejne 2,5 punkta procentowego w każdym przypadku wystąpienia salda ujemnego w 12-miesięcznym okresie, o którym mowa powyżej;

iv) instytucjom kredytowym podlegającym nadzorowi, o których mowa w art. 3 lit. a) pkt 1, które nie są uprawnionymi kontrahentami operacji polityki pieniężnej Eurosystemu lub nie mają dostępu do kredytu banku centralnego na koniec dnia. W przypadku gdy z jakiegokolwiek powodu takie instytucje kredytowe nie są zdolne do zwrotu kredytu śróddziennego w terminie, stosuje się do nich wszystkie postanowienia o sankcjach nakładanych na przedsiębiorstwa inwestycyjne zgodnie z art. 3 lit. f) pkt 1 ppkt iii);

v) instytucjom świadczącym usługi rozliczeniowe lub rozrachunkowe (podlegającym nadzorowi właściwego organu), o ile uzgodnienia w sprawie udzielania takim instytucjom kredytu śróddziennego zostaną uprzednio przedstawione do zatwierdzenia Radzie Prezesów EBC.

2. Każdy KBC udziela kredytu śróddziennego poprzez zabezpieczone śróddzienne przekroczenie salda rachunku w KBC lub śróddzienne transakcje odwracalne z KBC, zgodnie z kryteriami określonymi poniżej i dodatkowymi minimalnymi cechami wspólnymi, które może okresowo określać Rada Prezesów EBC.

3. Kredyt śróddzienny udzielany jest z zastrzeżeniem uzyskania odpowiedniego zabezpieczenia. Przedmiotem zabezpieczenia są aktywa i instrumenty tego samego rodzaju i podlega ono tym samym zasadom wyceny i kontroli ryzyka, co aktywa kwalifikowane do wykorzystania w operacjach polityki pieniężnej. Z wyjątkiem stosunków z ministerstwami skarbu lub odpowiadającymi im organami oraz instytucjami sektora publicznego, o których mowa odpowiednio w art. 3 lit. a) pkt 1 ppkt i) i ii), KBC nie przyjmuje jako przedmiotu zabezpieczenia papierów dłużnych emitowanych lub gwarantowanych przez uczestnika lub przez inny podmiot, z którym kontrahent ma bliskie powiązania, zgodnie z definicją zawartą w Dokumentacji Ogólnej Instrumentów i Procedur Polityki Pieniężnej Eurosystemu z uwzględnieniem sposobu, w jaki jest ona stosowana w odniesieniu do operacji polityki pieniężnej.

4. Na wniosek właściwego KBC Rada Prezesów EBC może zwolnić ministerstwa skarbu lub odpowiadające im organy, o których mowa w art. 3 lit. a) pkt 1 ppkt i), z wymogu ustanowienia zabezpieczenia określonego w art. 3 lit. f) pkt 3 w związku z udzieleniem kredytu śróddziennego.

5. Od kredytu śróddziennego udzielonego zgodnie z art. 3 lit. f) nie nalicza się odsetek.

6. Kredytu śróddziennego nie udziela się uczestnikom zdalnym.

7. Zasady systemu RTGS określają przesłanki, na podstawie których KBC może zawiesić lub pozbawić uczestnika dostępu do kredytu śróddziennego. Zawieszenie lub pozbawienie przez KBC dostępu do kredytu śróddziennego uprawnionego kontrahenta operacji polityki pieniężnej Eurosystemu wymaga dla swojej skuteczności zatwierdzenia przez EBC. W drodze wyjątku, w razie pilnych okoliczności KBC może zawiesić dostęp kontrahenta operacji polityki pieniężnej do kredytu śróddziennego ze skutkiem natychmiastowym. W takim przypadku odpowiedni KBC niezwłocznie zawiadamia o tym na piśmie EBC, który może uchylić decyzję KBC. Nieotrzymanie przez KBC decyzji EBC w ciągu 10 dni roboczych od potwierdzenia przez EBC otrzymania zawiadomienia uważa się za zatwierdzenie przez EBC decyzji KBC. W przypadku zastosowania klauzul przewidujących automatyczne zawieszenie lub pozbawienie dostępu (klauzul przewidujących automatyczny skutek zdarzeń związanych z niewykonaniem zobowiązania z powodu niewypłacalności lub podobnych środków), właściwy KBC niezwłocznie zawiadamia o tym na piśmie EBC.

Przesłanki zawieszenia lub pozbawienia dostępu obejmują wszystkie zdarzenia pociągające za sobą ryzyko systemowe lub mogące w inny sposób zagrozić sprawnemu działaniu systemów płatności, w tym:

i) wszczęcie w stosunku do uczestnika postępowania upadłościowego;

ii) naruszenie przez uczestnika właściwych zasad systemu RTGS;

iii) zawieszenie albo pozbawienie uczestnika prawa do uczestnictwa w krajowym systemie RTGS;

iv) w przypadku uczestnika będącego uprawnionym kontrahentem operacji polityki pieniężnej Eurosystemu utrata przez uczestnika statusu uprawnionego kontrahenta lub zawieszenie albo pozbawienie dostępu do niektórych lub wszystkich takich operacji.

Artykuł 4

Płatności transgraniczne przez system wzajemnych połączeń

Przepisy niniejszego artykułu mają zastosowanie do płatności transgranicznych, które są lub mają być dokonywane przy pomocy systemu wzajemnych połączeń.

a) Opis systemu wzajemnych połączeń

EBC i każdy z KBC obsługują moduł wzajemnych połączeń dla umożliwienia realizacji płatności transgranicznych w systemie TARGET. Moduł wzajemnych połączeń odpowiada postanowieniom technicznym i specyfikacjom udostępnianym na stronie internetowej EBC (www.ecb.int) i okresowo aktualizowanym.

b) Otwieranie i funkcjonowanie rachunków wzajemnych rozliczeń KBC prowadzonych przez KBC i EBC

1. EBC i każdy z KBC otwierają w swoich księgach rachunki wzajemnych rozliczeń KBC dla wszystkich pozostałych KBC i EBC. W związku z wpisami na każdy z rachunków wzajemnych każdy KBC i EBC udzielają sobie nawzajem nieograniczonego i niezabezpieczonego kredytu.

2. W celu dokonania płatności transgranicznej wysyłający KBC/EBC uznaje prowadzony przez siebie rachunek wzajemnych rozliczeń KBC należący do otrzymującego KBC/EBC; otrzymujący KBC/EBC obciąża prowadzony przez siebie rachunek wzajemnych rozliczeń KBC należący do wysyłającego KBC/EBC.

3. Wszystkie rachunki wzajemnych rozliczeń KBC są prowadzone w euro.

c) Obowiązki wysyłającego KBC/EBC

1. Weryfikacja

Wysyłający KBC/EBC niezwłocznie sprawdza wszelkie zawarte w zleceniu płatności szczegóły niezbędne dla jego wykonania, w sposób zgodny z postanowieniami technicznymi i specyfikacjami, o których mowa w art. 4 lit. a). W przypadku odkrycia przez wysyłający KBC/EBC błędów składni lub innych podstaw odrzucenia zlecenia płatności wysyłający KBC/EBC postępuje z danymi i ze zleceniem płatności w sposób określony przez zasady swojego krajowego systemu RTGS. Każda płatność przesyłana przez system wzajemnych połączeń jest zaopatrzona w niepowtarzalny identyfikator w celu ułatwienia identyfikacji danych i usuwania błędów.

2. Rozrachunek

Niezwłocznie po sprawdzeniu przez siebie ważności zlecenia płatności zgodnie z art. 4 lit. c) pkt 1, o ile dostępne są środki lub kredyt, wysyłający KBC/EBC:

a) obciąża rachunek RTGS uczestnika wysyłającego kwotą zlecenia płatności;

b) uznaje prowadzony w swoich księgach rachunek wzajemnych rozliczeń KBC należący do otrzymującego KBC/EBC.

Chwilę, w której wysyłający KBC/EBC dokonuje obciążenia, o którym mowa w lit. a), określa się jako moment rozrachunku. Dla krajowych systemów RTGS stosujących procedurę blokady środków momentem rozrachunku jest chwila, w której zgodnie z art. 3 lit. e) pkt 3 dochodzi do blokady.

Dla celów niniejszych wytycznych, z zastrzeżeniem przepisów dotyczących nieodwołalności, o której mowa w art. 3 lit. e) pkt 3, płatność staje się ostateczna (zgodnie z definicją art. 1 niniejszych wytycznych) w stosunku do uczestnika wysyłającego w momencie rozrachunku.

d) Obowiązki otrzymującego KBC/EBC

1. Weryfikacja

Otrzymujący KBC/EBC niezwłocznie sprawdza wszelkie szczegóły zawarte w zleceniu płatności, które są niezbędne dla uznania rachunku RTGS uczestnika otrzymującego (w tym niepowtarzalny identyfikator w celu uniknięcia podwójnego uznania). Otrzymujący KBC/EBC nie realizuje zleceń płatności, o których wie, że zostały złożone w błędzie albo więcej niż jednokrotnie. Otrzymujący KBC/EBC zawiadamia wysyłający KBC/EBC o takich zleceniach płatności i jakichkolwiek płatnościach otrzymanych w ich wykonaniu (oraz niezwłocznie zwraca takie otrzymane płatności).

2. Rozrachunek

Niezwłocznie po sprawdzeniu przez siebie ważności zlecenia płatności zgodnie w art. 4 lit. d) pkt 1 otrzymujący KBC/EBC:

a) obciąża kwotą zlecenia płatności prowadzony przez siebie rachunek wzajemnych rozliczeń KBC należący do wysyłającego KBC/EBC;

b) uznaje kwotą zlecenia płatności rachunek RTGS uczestnika otrzymującego;

c) przekazuje potwierdzenie wysyłającemu KBC/EBC.

Dla celów niniejszych wytycznych, z zastrzeżeniem przepisów dotyczących nieodwołalności, o której mowa w art. 3 lit. e) pkt 3, płatność staje się ostateczna (zgodnie z definicją z art. 1 niniejszych wytycznych) w stosunku do uczestnika otrzymującego w chwili uznania jego rachunku RTGS, o którym mowa w lit. b).

e) Przejście odpowiedzialności za zlecenia płatności

Odpowiedzialność za wykonanie zlecenia płatności przechodzi na otrzymujący KBC/EBC z chwilą otrzymania przez wysyłający KBC/EBC potwierdzenia od otrzymującego KBC/EBC.

f) Zasady dotyczące błędów

1. Procedury usuwania błędów

Każdy KBC przestrzega procedur usuwania błędów przyjętych przez Radę Prezesów EBC i zapewnia spełnianie ich wymogów przez swój krajowy system RTGS. W odniesieniu do mechanizmu płatności EBC obowiązek ten obciąża EBC.

2. Dodatkowe środki zaradcze

Każdy KBC zapewnia zgodność swojego krajowego systemu RTGS i swoich procedur z zasadami i warunkami stosowania dodatkowych środków i procedur zaradczych przyjętymi przez Radę Prezesów EBC. W odniesieniu do mechanizmu płatności EBC obowiązek ten obciąża EBC.

g) Stosunek do dostawcy usług sieciowych

1. Wszystkie KBC i EBC są połączone z dostawcą usług sieciowych lub posiadają do niego dostęp.

2. KBC ani EBC nie ponoszą w stosunku do siebie nawzajem żadnej odpowiedzialności za jakiekolwiek uchybienia dostawcy usług sieciowych. KBC/EBC, który poniósł szkodę, jest odpowiedzialny za dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od dostawcy usług sieciowych, przy czym KBC dochodzi swoich należności za pośrednictwem EBC.

Artykuł 4a

Płatności transgraniczne za pośrednictwem KBC świadczącego usługi

Przepisy niniejszego artykułu mają zastosowanie do płatności transgranicznych, które są lub mają być dokonywane przy pomocy połączenia dwustronnego.

a) Opis przyłączenia

Przy dokonywaniu płatności transgranicznej przy pomocy połączenia dwustronnego:

— w zakresie obowiązków i odpowiedzialności w stosunku do wysyłającego albo otrzymującego KBC/EBC, związanych z realizacją płatności transgranicznej przy pomocy systemu wzajemnych połączeń, KBC świadczący usługi uważa się odpowiednio za otrzymujący albo wysyłający KBC,

— w zakresie obowiązków i odpowiedzialności związanych z uznawaniem/obciążaniem rachunku RTGS uczestnika otrzymującego/wysyłającego, przyłączony KBC uważa się odpowiednio za otrzymujący lub wysyłający KBC.

b) Otwarcie i prowadzenie rachunku przyłączonego KBC

1. KBC świadczący usługi otwiera w swoich księgach rachunek przyłączonego KBC w euro.

2. KBC świadczący usługi udziela przyłączonemu KBC nieograniczonego i niepodlegającego zabezpieczeniom kredytu.

3. W celu dokonania płatności transgranicznych, zainicjowanych przez uczestnika systemu RTGS przyłączonego KBC, KBC świadczący usługi obciąża rachunek przyłączonego KBC, uznając przy tym rachunek RTGS uczestnika KBC świadczącego usługi lub rachunek wzajemnych rozliczeń KBC prowadzony na rzecz otrzymującego KBC/EBC przez KBC świadczący usługi. W celu dokonania płatności transgranicznej na rzecz uczestnika systemu RTGS przyłączonego KBC, KBC świadczący usługi obciąża rachunek wzajemnych rozliczeń KBC prowadzony na rzecz wysyłającego KBC/EBC lub rachunek RTGS uczestnika KBC świadczącego usługi, uznając przy tym rachunek przyłączonego KBC.

c) Obowiązki i odpowiedzialność KBC świadczącego usługi oraz przyłączonego KBC

1. Weryfikacja

a) Zarówno przyłączony KBC, jak i KBC świadczący usługi ponoszą odpowiedzialność za dokładność i prawidłową składnię wzajemnie sobie przez nie dostarczanych danych, przy czym podmioty te uzgadniają standardy mające zastosowanie do takich danych.

b) Po otrzymaniu zlecenia płatności, złożonego przez przyłączony KBC, KBC świadczący usługi niezwłocznie sprawdza wszelkie zawarte w zleceniu płatności szczegóły niezbędne dla jego prawidłowej realizacji. W przypadku wykrycia przez siebie błędów składni lub innych podstaw do odrzucenia zlecenia płatności KBC świadczący usługi nie realizuje takiego zlecenia płatności i postępuje z uzyskanymi danymi i zleceniem płatności w sposób przewidziany w szczegółowych zasadach uzgodnionych pomiędzy KBC świadczącym usługi oraz przyłączonym KBC.

2. Rozrachunek

a) W celu dokonania płatności transgranicznej, zainicjowanej przez uczestnika systemu RTGS przyłączonego KBC, przyłączony KBC obciąża rachunek własnego uczestnika oraz, w sposób przewidziany warunkami uzgodnionymi pomiędzy przyłączonym KBC oraz KBC świadczącym usługi, składa odpowiednie zlecenie płatności w KBC świadczącym usługi.

b) Po sprawdzeniu przez KBC świadczący usługi ważności zlecenia płatności, złożonego zgodnie z art. 4a lit. c) pkt 1 lit. b), KBC świadczący usługi niezwłocznie:

i) obciąża rachunek przyłączonego KBC;

ii) przekazuje potwierdzenie przyłączonemu KBC.

c) Po obciążeniu rachunku przyłączonego KBC, KBC świadczący usługi niezwłocznie uznaje rachunek RTGS uczestnika swojego krajowego systemu RTGS albo realizuje zlecenie płatności przy pomocy systemu wzajemnych połączeń zgodnie z art. 4. KBC świadczący usługi, otrzymując od otrzymującego KBC/EBC potwierdzenie lub jego odmowę, przekazuje tę informację przyłączonemu KBC.

d) W celu dokonania płatności transgranicznej zainicjowanej przez uczestnika systemu RTGS KBC świadczącego usługi na rzecz uczestnika systemu RTGS przyłączonego KBC, KBC świadczący usługi uznaje rachunek przyłączonego KBC bezpośrednio po otrzymaniu zlecenia płatności. Przyłączony KBC uznaje następnie natychmiast rachunek uczestnika w systemie RTGS przyłączonego KBC.

e) W celu dokonania płatności transgranicznej, zainicjowanej przez uczestnika systemu RTGS innego niż system RTGS KBC świadczącego usługi na rzecz uczestnika systemu RTGS przyłączonego KBC, KBC świadczący usługi po otrzymaniu zlecenia płatności od wysyłającego KBC/EBC:

i) przeprowadza postępowanie opisane w art. 4 lit. d) pkt 1 oraz art. 4 lit. d) pkt 2 lit. a);

ii) następnie uznaje rachunek przyłączonego KBC oraz powiadamia o tym przyłączony KBC;

iii) przekazuje wysyłającemu KBC/EBC potwierdzenie.

Natychmiast po otrzymaniu powiadomienia zgodnie z ppkt ii) powyżej przyłączony KBC uznaje rachunek uczestnika swojego systemu RTGS.

f) KBC świadczący usługi podejmuje wszelkie niezbędne środki, uzgodnione z przyłączonym KBC, w celu zapewnienia udostępniania w każdych okolicznościach przyłączonemu KBC wszelkich informacji oraz danych niezbędnych dla uznania rachunku uczestnika systemu RTGS przyłączonego KBC.

g) Godziny funkcjonowania systemu RTGS przyłączonego KBC odpowiadają wykazowi określonemu w załączniku IV.

3. Ostateczność

Ostateczność płatności transgranicznych realizowanych przy pomocy połączenia dwustronnego określana jest zgodnie z zasadami wskazanymi w art. 4 lit. c) pkt 2 oraz art. 4 lit. d) pkt 2.

4. Przejście odpowiedzialności za wykonanie zlecenia płatności

W przypadku płatności transgranicznych, zainicjowanych przez uczestnika systemu RTGS przyłączonego KBC, odpowiedzialność za wykonanie zlecenia płatności przechodzi z przyłączonego KBC na KBC świadczący usługi z chwilą obciążenia rachunku przyłączonego KBC w KBC świadczącym usługi, przy czym następnie odpowiedzialność ta przechodzi na otrzymujący KBC/EBC na zasadach określo-

nych w art. 4 lit. e). W przypadku płatności transgranicznych na rzecz uczestnika systemu RTGS przyłączonego KBC odpowiedzialność za wykonanie zlecenia płatności przechodzi z wysyłającego KBC na KBC świadczący usługi z chwilą otrzymania przez wysyłający KBC/EBC potwierdzenia, o którym mowa w art. 4a lit. c) pkt 2 lit. e) ppkt iii).

d) Zasady dotyczące błędów

Zasady określone w art. 4 lit. f) mają zastosowanie do przyłączonych KBC.

e) Stosunek do dostawcy usług sieciowych

Przyłączony KBC jest połączony z dostawcą usług sieciowych lub posiada do niego dostęp. Przyłączony KBC odpowiada za dochodzenie roszczeń odszkodowawczych od dostawcy usług sieciowych w przypadku poniesienia przez przyłączony KBC szkody w wyniku naruszenia mających zastosowanie zasad, przy czym przyłączony KBC zwraca się z roszczeniami bezpośrednio do dostawcy usług sieciowych.

f) Informacje dla uczestników

Wszystkie KBC powiadamiają uczestników swoich systemów RTGS o tym, że potwierdzenie wydawane przez KBC świadczący usługi w związku z płatnościami transgranicznymi na rzecz uczestników systemu RTGS przyłączonego KBC poświadcza uznanie rachunku przyłączonego KBC w KBC świadczącym usługi, lecz nie poświadcza uznania rachunku uczestnika otrzymującego w przyłączonym KBC. KBC dokonają w niezbędnym zakresie odpowiednich zmian w swoich krajowych zasadach systemu RTGS.

Artykuł 5

Postanowienia dotyczące bezpieczeństwa

Każdy KBC przestrzega postanowień dotyczących polityki bezpieczeństwa oraz wymogów i kontroli bezpieczeństwa dla systemu TARGET i zapewnia ich przestrzeganie przez swój krajowy system RTGS. W odniesieniu do mechanizmu płatności EBC obowiązek ten obciąża EBC.

Artykuł 6

Zasady audytu

Wewnętrzni audytorzy EBC i KBC oceniają przestrzeganie wymogów funkcjonalnych, technicznych i organizacyjnych, w tym przepisów dotyczących bezpieczeństwa określonych dla poszczególnych składników i mechanizmów systemu TARGET, o których mowa w niniejszych wytycznych.

Artykuł 7

Zarządzanie systemem TARGET

1. Kierowanie, zarządzanie i kontrola nad systemem TARGET należy do kompetencji Rady Prezesów EBC. Rada Prezesów może określać zasady i warunki, na których transgraniczne systemy płatności inne niż krajowe systemy RTGS mogą korzystać z transgranicznej infrastruktury systemu TARGET lub zostać z nim połączone.

2. Rada Prezesów EBC korzysta z pomocy Komitetu Systemów Płatności i Rozrachunku (PSSC) oraz jego podgrupy składającej się z przedstawicieli KBC odpowiedzialnych za krajowe systemy RTGS, Grupy Roboczej ds. Zarządzania Systemem TARGET (TMWG), we wszystkich sprawach dotyczących systemu TARGET.

3. Bieżące zarządzanie systemem TARGET powierza się koordynatorowi EBC ds. systemu TARGET oraz kierownictwu KBC ds. rozrachunku:

— każdy KBC oraz EBC wyznaczą kierownika ds. rozrachunku dla administracji i obserwacji swojego krajowego systemu RTGS, albo, w przypadku EBC, mechanizmu płatności EBC,

— kierownik ds. rozrachunku odpowiada za bieżące zarządzanie krajowym systemem RTGS, albo, w przypadku EBC, mechanizmem płatności EBC oraz za działanie w przypadku sytuacji nadzwyczajnych i błędów,

— EBC wyznacza koordynatora ds. systemu TARGET dla bieżącego zarządzania głównymi funkcjami systemu TARGET.

Artykuł 8

System rekompensat TARGET

1. Zasady ogólne

a) W przypadku nieprawidłowego działania systemu TARGET uczestnicy bezpośredni i pośredni (dla potrzeb niniejszego artykułu zwani dalej uczestnikami systemu TARGET) są uprawnieni do dochodzenia rekompensaty na zasadach określonych w niniejszym artykule.

b) System rekompensat TARGET stosuje się do wszystkich krajowych systemów RTGS (niezależnie od tego, czy są połączone z systemem TARGET za pomocą systemu wzajemnych połączeń czy za pomocą połączenia dwustronnego) oraz do mechanizmu płatności EBC i jest on dostępny dla wszystkich uczestników systemu TARGET (w tym uczestników systemu TARGET w krajowych systemach RTGS uczestniczących Państw Członkowskich, którzy nie są kontrahentami operacji polityki pieniężnej Eurosystemu oraz uczestników systemu TARGET w krajowych systemach RTGS nieuczestniczących Państw Członkowskich) w odniesieniu do wszystkich płatności w systemie TARGET (bez rozróżnienia pomiędzy płatnościami

krajowymi i transgranicznymi). Zgodnie z warunkami i zasadami regulującymi korzystanie z mechanizmu płatności EBC, dostępnymi na stronie internetowej EBC i okresowo aktualizowanymi, systemu rekompensat TARGET nie stosuje się do klientów mechanizmu płatności EBC.

c) W braku odmiennego postanowienia Rady Prezesów EBC, systemu rekompensat TARGET nie stosuje się w przypadku gdy nieprawidłowe działanie systemu TARGET jest spowodowane przez:

i) zdarzenia zewnętrzne pozostające poza kontrolą ESBC; lub

ii) uchybienie osoby trzeciej innej niż operator krajowego systemu RTGS, w którym wystąpiło nieprawidłowe działanie.

ca) Dla celów art. 8 ust. 1 lit. c) ppkt ii) KBC świadczący usługi nie jest uznawany za osobę trzecią.

d) Oferty składane w ramach systemu rekompensat TARGET (oferty rekompensaty) są jedynym odszkodowaniem oferowanym przez ESBC w przypadku nieprawidłowego działania. System rekompensat TARGET nie wyłącza możliwości wykorzystania przez uczestników systemu TARGET innych środków prawnych w celu dochodzenia odszkodowania w przypadku nieprawidłowego działania systemu TARGET. Jednakże przyjęcie oferty rekompensaty przez uczestnika systemu TARGET stanowi jego nieodwołalną zgodę na zrzeczenie się w ten sposób wszystkich innych roszczeń (włączając roszczenia za szkody następcze czy pośrednie), jakie może mieć wobec jakiegokolwiek członka ESBC, zgodnie z ustawodawstwem krajowym i innymi postanowieniami, oraz nieodwołalne uznanie, że otrzymanie przez niego właściwej rekompensaty stanowi pełne i ostateczne zaspokojenie wszystkich takich roszczeń. Uczestnik systemu TARGET zwraca ESBC, do wysokości kwoty otrzymanej w ramach systemu rekompensat TARGET, jakiekolwiek dalsze odszkodowania, których może się domagać w związku z danym zleceniem płatniczym jakikolwiek inny uczestnik systemu TARGET.

e) Złożenie jakiejkolwiek oferty rekompensaty lub wypłata rekompensaty nie stanowi uznania przez jakikolwiek KBC lub EBC swojej odpowiedzialności za nieprawidłowe działanie.

f) W przypadku niemożności realizacji płatności transgranicznych przez przyłączony KBC z powodu nieprawidłowego działania systemu RTGS KBC świadczącego usługi za „nieprawidłowo działający KBC" (czyli KBC prowadzący krajowy system RTGS, w którym doszło do nieprawidłowego działania) w odniesieniu do tych płatności uważa się KBC świadczący usługi.

2. Warunki rekompensaty

a) Roszczenia wysyłającego uczestnika systemu TARGET o opłatę administracyjną i rekompensatę odsetkową są rozpatrywane, jeżeli z powodu nieprawidłowego działania:

i) realizacja zlecenia płatności tego samego dnia nie została zakończona; lub

ii) wysyłający uczestnik systemu TARGET może wykazać, że miał zamiar złożyć zlecenie płatności w systemie TARGET, ale nie był w stanie tego dokonać z powodu zatrzymania przesyłu w krajowym systemie RTGS.

b) Roszczenie otrzymującego uczestnika systemu TARGET o opłatę administracyjną jest rozpatrywane, jeżeli z powodu nieprawidłowego działania nie otrzymał on płatności w systemie TARGET, którą miał otrzymać w dniu nieprawidłowego działania. W takim przypadku roszczenie o rekompensatę odsetkową jest również rozpatrywane, jeżeli:

i) otrzymujący uczestnik systemu TARGET skorzystał z kredytu banku centralnego na koniec dnia albo jeżeli nie ma dostępu do kredytu banku centralnego na koniec dnia, w chwili zakończenia w danym dniu funkcjonowania systemu TARGET na jego rachunku RTGS pozostało ujemne saldo lub zaciągnięty przez niego kredyt śródddzienny przekształcił się w kredyt z dnia na dzień lub był zmuszony do zaciągnięcia pożyczki w odpowiednim KBC; oraz

ii) nieprawidłowo działającym KBC był otrzymujący KBC albo nieprawidłowe działanie zdarzyło się tak późno w trakcie dnia funkcjonowania systemu TARGET, że uzyskanie przez otrzymującego uczestnika systemu TARGET odpowiednich środków na rynku pieniężnym było technicznie niemożliwe lub niecelowe.

3. Obliczanie rekompensaty

3.1. Rekompensata dla wysyłających uczestników systemu TARGET

a) Oferta rekompensaty w ramach systemu rekompensat TARGET składa się wyłącznie z opłaty administracyjnej albo z opłaty administracyjnej i rekompensaty odsetkowej.

b) Opłatę administracyjną ustala się w kwocie 50 euro za pierwsze zlecenie płatności niezakończone w dniu realizacji oraz, w przypadku wielokrotnego dostosowania płatności, 25 euro za każde z czterech kolejnych zleceń płatności i 12,50 euro za każde następne zlecenie płatności. Opłatę administracyjną określa się oddzielnie w stosunku do każdego otrzymującego uczestnika systemu TARGET.

c) Rekompensatę odsetkową ustala się poprzez naliczenie odsetek według stopy procentowej (stopy referencyjnej), za którą przyjmuje się niższą w danym dniu: stopę EONIA (*euro overnight index average*) albo stopę kredytu banku centralnego na koniec dnia, od kwoty zlecenia płatności niezrealizowanego w wyniku nieprawidłowego działania, za każdy dzień w okresie od dnia wprowadzenia lub zamiaru wprowadzenia zlecenia płatności do systemu TARGET do dnia, w którym zlecenie płatności zostało lub mogło być poprawnie wykonane (okres nieprawidłowego działania). Przy obliczaniu rekompensaty odsetkowej od kwoty rekompensaty odlicza się wpływy z jakiegokolwiek faktycznego wykorzystania środków poprzez skorzystanie z depozytu w banku centralnym na koniec dnia (lub, w przypadku uczestników systemu TARGET w krajowych systemach RTGS uczestniczących Państw Członkowskich, którzy nie są kontrahentami operacji polityki pieniężnej Eurosystemu, wpływy uzyskane od nadwyżki środków na rachunku rozrachunkowym, lub, w przypadku uczestników systemu TARGET w krajowych systemach RTGS nieuczestniczących Państw Członkowskich, wpływy uzyskane od nadwyżkowego dodatniego salda na koniec dnia na rachunku RTGS).

d) Uczestnik systemu TARGET nie otrzymuje rekompensaty odsetkowej w przypadku inwestowania środków na rynku lub wykorzystania środków do spełnienia wymogów dotyczących minimalnych rezerw obowiązkowych.

e) W odniesieniu do wysyłających uczestników systemu TARGET w krajowych systemach RTGS nieuczestniczących Państw Członkowskich nie stosuje się ograniczeń odsetek od łącznej kwoty depozytów z dnia na dzień na ich rachunkach RTGS, w zakresie, w jakim taka kwota może być przypisana nieprawidłowemu działaniu.

3.2. Rekompensata dla otrzymujących uczestników systemu TARGET

a) Oferta rekompensaty w ramach systemu rekompensat TARGET składa się wyłącznie z opłaty administracyjnej albo z opłaty administracyjnej i rekompensaty odsetkowej.

b) Wysokość opłaty administracyjnej ustala się zgodnie z ust. 3.1 lit. b), przy czym opłatę administracyjną określa się oddzielnie w stosunku do każdego wysyłającego uczestnika systemu TARGET.

c) Rekompensatę odsetkową oblicza się w sposób określony w ust. 3.1 lit. c), z uwzględnieniem następujących modyfikacji: rekompensata odsetkowa jest oparta na różnicy pomiędzy oprocentowaniem kredytu banku centralnego na koniec dnia a stopą referencyjną i nalicza się ją od kwoty kredytu banku centralnego na koniec dnia wykorzystanego wskutek nieprawidłowego działania.

d) W przypadku otrzymujących uczestników systemu TARGET: i) w krajowych systemach RTGS uczestniczących Państw Członkowskich, którzy nie są kontrahentami operacji polityki pieniężnej Eurosystemu; oraz ii) w krajowych systemach RTGS nieuczestniczących Państw Członkowskich, w zakresie, w jakim saldo ujemne, przekształcenie kredytu śródziennego w kredyt z dnia na dzień lub potrzeba zaciągnięcia pożyczki we właściwym KBC może być przypisana nieprawidłowemu działaniu, nie pobiera się (i pomija w kolejnych przypadkach przekształcenia kredytu śródziennego w kredyt z dnia na dzień) znajdujących zastosowanie odsetek karnych (określonych dla takich przypadków przez znajdujące zastosowanie zasady systemu RTGS) w części przekraczającej oprocentowanie kredytu banku centralnego na koniec dnia. W przypadku uczestników systemu TARGET w krajowych systemach RTGS, o których mowa w ppkt ii) powyżej, powyższej części odsetek karnych nie bierze się pod uwagę dla celów dostępu do kredytu śródziennego i/lub kontynuacji uczestnictwa w właściwym krajowym systemie RTGS.

4. Zasady proceduralne

a) Roszczenia o rekompensatę zgłasza się na formularzu zgłoszenia (którego treść i forma jest ustalana i okresowo podawana do publicznej wiadomości przez EBC), łącznie z innymi istotnymi informacjami i dowodami wymaganymi w formularzu. Wysyłający uczestnik systemu TARGET składa jeden oddzielny formularz zgłoszenia dla każdego otrzymującego uczestnika systemu TARGET. Otrzymujący uczestnik systemu TARGET składa jeden oddzielny formularz zgłoszenia dla każdego wysyłającego uczestnika systemu TARGET. Roszczenia dotyczące określonej płatności w systemie TARGET mogą być zgłoszone tylko jeden raz, przez uczestnika bezpośredniego lub pośredniego we własnym imieniu albo przez uczestnika bezpośredniego w imieniu uczestnika pośredniego.

b) Uczestnicy systemu TARGET składają swoje formularze zgłoszenia w KBC, w którym prowadzony jest rachunek RTGS, który był lub miał być obciążony lub uznany (macierzysty KBC), w terminie dwóch tygodni od dnia nieprawidłowego działania. Wszelkie dodatkowe informacje i dowody, o przedstawienie których zwraca się macierzysty KBC, należy dostarczyć w ciągu dwóch tygodni od otrzymania wezwania do ich przedstawienia.

c) Rada Prezesów EBC przeprowadza ocenę wszystkich zgłoszonych roszczeń i decyduje o złożeniu oferty rekompensaty. O ile Rada Prezesów EBC nie zdecyduje odmiennie i nie poinformuje o tym uczestników systemu TARGET, ocena ta jest przeprowadzana w okresie nie dłuższym niż dwanaście tygodni od dnia nieprawidłowego działania.

d) Nieprawidłowo działający KBC informuje właściwych uczestników systemu TARGET o wynikach oceny określonej w lit. c) powyżej. Jeżeli ocena zawiera ofertę rekompensaty, zainteresowani uczestnicy systemu TARGET, w terminie czterech tygodni od jej złożenia, odrzucają ją albo przyjmują w odniesieniu do każdego zlecenia płatności zawartego w każdym zgłoszeniu, poprzez podpisanie standardowego oświadczenia o przyjęciu (którego treść i forma jest okresowo ustalana i podawana do publicznej wiadomości przez EBC). W razie nieotrzymania powyższego oświadczenia przez nieprawidłowo działający KBC w określonym wyżej okresie czterech tygodni, przyjmuje się, że zainteresowani uczestnicy systemu TARGET odrzucili ofertę rekompensaty.

e) Nieprawidłowo działający KBC dokonuje wypłaty rekompensat po otrzymaniu od uczestnika systemu TARGET oświadczenia o przyjęciu. Wypłaty rekompensat nie są oprocentowane.

Artykuł 9

Siła wyższa

KBC/EBC nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za niezachowanie przepisów niniejszych wytycznych, w stopniu oraz w okresie, w jakim zachodzi niemożliwość wykonania obowiązków określonych w niniejszych wytycznych, lub ich wykonanie musi zostać zawieszone lub odroczone ze względu na zaistnienie jakiegokolwiek zdarzenia wynikającego z jakichkolwiek przyczyn pozostających poza racjonalnie możliwą kontrolą (w tym, między innymi, ze względu na awarię lub nieprawidłowe funkcjonowanie urządzeń, działanie siły wyższej, klęski żywiołowe, strajki lub spory pracownicze), z zastrzeżeniem, iż powyższe nie wyłącza odpowiedzialności za posiadanie rezerwowych środków prowadzenia działalności wymaganych w niniejszych wytycznych, za realizację procedur usuwania błędów określonych w art. 4 lit. f) oraz art. 4a lit. d), tak dalece jak to tylko możliwe pomimo zaistnienia działania siły wyższej, oraz za podjęcie wszelkich możliwych wysiłków w celu złagodzenia skutków każdego takiego zdarzenia w trakcie jego trwania.

Artykuł 10

Rozstrzyganie sporów operacyjnych i technicznych

Z zastrzeżeniem praw i kompetencji Rady Prezesów EBC, spory operacyjne lub techniczne powstałe w związku z systemem TARGET pomiędzy KBC albo pomiędzy KBC a EBC, niedające się rozstrzygnąć w drodze ugody pomiędzy stronami, są zgłaszane Radzie Prezesów EBC i przedkładane do mediacji PSSC.

Artykuł 10a

Prawo właściwe

W przypadku powstania sporu pomiędzy KBC albo pomiędzy KBC i EBC w związku z systemem TARGET, wzajemne prawa i obowiązki związane ze zleceniami płatności realizowanymi w systemie TARGET oraz wszelkie inne sprawy, o których mowa w niniejszych wytycznych, są określane: i) zgodnie z zasadami i procedurami przewidzianymi w niniejszych wytycznych; oraz ii) w sporach dotyczących płatności transgranicznych dokonywanych za pośrednictwem systemu wzajemnych połączeń dodatkowo zgodnie z prawem Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się siedziba otrzymującego KBC/EBC.

Artykuł 11

Przepisy końcowe

1. Niniejsze wytyczne są skierowane do KBC.

2. Uchyla się wytyczne EBC/2001/3. Ilekroć jest mowa o wytycznych EBC/2001/3, rozumie się przez to niniejsze wytyczne.

3. Niniejsze wytyczne wchodzą w życie z dniem 2 stycznia 2006 r. Stosuje się je od dnia 16 marca 2006 r.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem, dnia 30 grudnia 2005 r.

W imieniu Rady Prezesów EBC

Jean-Claude TRICHET

Prezes EBC

ZAŁĄCZNIK I

KRAJOWE SYSTEMY RTGS

Państwo Członkowskie	Nazwa systemu	Agent rozrachunkowy	Siedziba
Belgia	Electronic Large-value Interbank Payment System (ELLIPS)	Banque Nationale de Belgique/ Nationale Bank van België	Bruksela
Niemcy	RTGS^{plus}	Deutsche Bundesbank	Frankfurt
Grecja	Hellenic Real-time Money Transfer Express System (HERMES)	Bank of Greece	Ateny
Hiszpania	Servicios de Liquidación del Banco de España (SLBE)	Banco de España	Madryt
Francja	Transferts Banque de France (TBF)	Banque de France	Paryż
Irlandia	Irish Real-time Interbank Settlement System (IRIS)	Central Bank and Financial Services Authority of Ireland	Dublin
Włochy	Sistema di regolamento lordo (BIREL)	Banca d'Italia	Rzym
Luksemburg	Luxembourg Interbank Payment Systems (LIPS-Gross)	Banque centrale du Luxembourg	Luksemburg
Niderlandy	TOP	De Nederlandsche Bank	Amsterdam
Austria	Austrian Real-time Interbank Settlement System (ARTIS)	Oesterreichische Nationalbank	Wiedeń
Portugalia	Sistema de Pagamentos de Grandes Transacções (SPGT)	Banco de Portugal	Lizbona
Finlandia	Bank of Finland (BoF-RTGS)	Suomen Pankki	Helsinki

ZAŁĄCZNIK II

OPŁATY ZA PŁATNOŚCI KRAJOWE

Opłata za krajowe płatności RTGS w euro będzie w dalszym ciągu ustalana na poziomie krajowym, z uwzględnieniem zasad zwrotu kosztów, przejrzystości oraz braku dyskryminacji oraz przy wzięciu pod uwagę okoliczności, że opłata za płatności krajowe i transgraniczne w euro powinna zawierać się w zbliżonym przedziale, aby nie naruszać jednolitości rynku pieniężnego.

Krajowe systemy RTGS poinformują o swojej strukturze opłat EBC, wszystkie inne uczestniczące KBC, uczestników krajowych systemów RTGS oraz inne zainteresowane strony.

Metody ustalania kosztów krajowych systemów RTGS zostaną ujednolicone na stosownym poziomie.

ZAŁĄCZNIK III

OPŁATY ZA PŁATNOŚCI TRANSGRANICZNE

Opłata (nieobejmująca podatku od wartości dodanej) pobierana za płatności transgraniczne za pośrednictwem systemu TARGET pomiędzy bezpośrednimi uczestnikami będzie ustalana na podstawie ilości transakcji wysłanych przez uczestnika w jednym systemie RTGS, zgodnie ze stawką malejącą.

Stawka malejąca wynosi:

— 1,75 euro za każdą z pierwszych 100 transakcji w miesiącu;

— 1,00 euro za każdą z następnych 900 transakcji w miesiącu;

— 0,80 euro za każdą kolejną transakcję przekraczającą liczbę 1 000 transakcji miesięcznie.

Dla zastosowania taryfy malejącej uwzględnia się liczbę transakcji wprowadzonych przez ten sam podmiot w jednym systemie RTGS lub liczbę transakcji płatniczych wprowadzonych przez różne podmioty do realizacji z tego samego rachunku rozrachunkowego.

Stosowanie powyższego systemu taryfowego będzie podlegało okresowemu przeglądowi.

Opłaty pobiera wyłącznie wysyłający KBC/EBC od wysyłających uczestników w krajowym systemie RTGS/mechanizmie płatności EBC. Otrzymujący KBC/EBC nie pobiera opłat od uczestnika otrzymującego. Nie pobiera się opłaty od przelewów pomiędzy KBC, tzn. gdy wysyłający KBC/EBC działa we własnym imieniu.

Opłaty będą pokrywać koszt wprowadzenia zlecenia płatności do kolejki (o ile ma to zastosowanie), obciążenia podmiotu wysyłającego, uznania rachunku wzajemnych rozliczeń KBC otrzymującego KBC/EBC w księgach wysyłającego KBC/EBC, wysłania żądania potwierdzenia realizacji płatności (PSMR) poprzez sieć wzajemnych połączeń, obciążenia rachunku wzajemnych rozliczeń KBC wysyłającego KBC/EBC w księgach otrzymującego KBC/EBC, uznania rachunku uczestnika systemu RTGS, wysłania zawiadomienia o realizacji płatności (PSMN) poprzez sieć wzajemnych połączeń, przekazania informacji o płatności do otrzymującego uczestnika systemu RTGS oraz potwierdzenia rozrachunku (o ile ma to zastosowanie).

Struktura opłat za transakcje transgraniczne w systemie TARGET nie obejmuje kosztów połączeń telekomunikacyjnych pomiędzy podmiotem wysyłającym i krajowym systemem RTGS, w którym jest on uczestnikiem. Opłata za takie połączenie telekomunikacyjne będzie nadal ponoszona zgodnie z krajowymi zasadami.

Krajowe systemy RTGS nie mogą pobierać żadnych opłat z tytułu przeliczania zleceń płatności z krajowych jednostek walutowych na euro i odwrotnie.

Systemy RTGS mogą pobierać dodatkowe opłaty za dodatkowe świadczone przez nie usługi (np. wprowadzanie instrukcji płatniczych na dokumentach papierowych).

Możliwość stosowania różnych opłat w zależności od czasu wykonania zlecenia płatności zostanie rozpatrzona na podstawie doświadczeń zebranych w czasie funkcjonowania systemu.

ZAŁĄCZNIK IV

GODZINY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU TARGET

System TARGET, a tym samym KBC i krajowe systemy RTGS uczestniczące lub przyłączone do systemu TARGET, stosują następujące zasady dotyczące czasu funkcjonowania systemu.

1. Czasem odniesienia dla systemu TARGET jest „Czas Europejskiego Banku Centralnego" zdefiniowany jako czas lokalny dla siedziby EBC.

2. Wspólnymi godzinami funkcjonowania systemu TARGET będą godziny od 7.00 do 18.00.

3. Możliwe jest wcześniejsze rozpoczęcie pracy systemu przed godziną 7.00, po wcześniejszym powiadomieniu EBC:

   i) z powodów krajowych (np. w celu ułatwienia rozrachunku transakcji na papierach wartościowych, w celu rozrachunku sald systemów rozliczeń netto lub rozrachunku innych transakcji krajowych, takich jak transakcje zbiorcze skierowane przez KBC do systemów RTGS w ciągu nocy); lub

   ii) z powodów związanych z ESBC (np. w dniach gdy oczekiwane są płatności w wyjątkowo dużej wysokości lub w celu redukcji ryzyka rozrachunku transakcji dewizowych w przypadku przeprowadzania fazy euro transakcji dewizowych obejmujących waluty krajów azjatyckich).

4. Zlecenia płatności od klientów (krajowych i transgranicznych ([1]) powinny być składane najpóźniej na godzinę przed normalnym czasem zamknięcia systemu TARGET, pozostały czas wykorzystuje się wyłącznie na płatności międzybankowe (zarówno krajowe, jak i transgraniczne ([2]) w celu przekazywania płynności pomiędzy uczestnikami. Płatności od klientów są definiowane jako zlecenia płatności w formacie MT100 lub równoważnym krajowym formacie wiadomości (który wykorzystywałby format MT100 dla przekazów transgranicznych). Sposób wprowadzenia godziny 17.00 jako końcowej granicy czasowej dla płatności krajowych będzie przedmiotem decyzji podjętej przez każdy z KBC we współpracy z miejscowym środowiskiem bankowym. KBC mogą ponadto kontynuować realizację płatności krajowych klientów, które o godzinie 17.00 oczekiwały w kolejce.

([1]) Końcową granicą czasową dla płatności transgranicznych od klientów, przesyłanych przez uczestnika w systemie RTGS przyłączonego KBC za pośrednictwem KBC świadczącego usługi, jest godzina 16: 52: 30.

([2]) Końcową granicą czasową dla międzybankowych płatności transgranicznych, przesyłanych przez uczestnika w systemie RTGS przyłączonego KBC za pośrednictwem KBC świadczącego usługi, jest godzina 17: 52: 30.